

Sygn. akt VI U 2132/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2023r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Karolina Chudzinska

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Małgorzata Myślińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 listopada 2023r. w B.

odwołania: B. W.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 12 lipca 2022r., znak:(...)

w sprawie: B. W.

przeciwko: Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o potrącenia z emerytury rolniczej

1. Zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu B. W. przysługuje część uzupełniająca emerytury rolniczej, która przysługiwała także w okresie od 1 września 2020r. do 31 maja 2022r. i nie jest on zobowiązany do zwrotu wypłaconej części uzupełniającej za okres od 1 czerwca 2021r. do 31 maja 2022r.
2. Zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Sędzia Karolina Chudzinska

Sygn. akt VI U 2132/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2022 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ograniczył od dnia 1 września 2022 roku wypłatę emerytury B. W. z powodu powstałej nadpłaty. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony w okresie od dnia 1 września 2020 roku do dnia 31 maja 2022 roku pobierał emeryturę rolniczą w pełnej wysokości, mimo niezaprzestania prowadzenia działalności rolniczej. Co więcej, decyzją z dnia 25 sierpnia 2020 roku żona ubezpieczonego – E. W. nabyła prawo do emerytury z ZUS. Wobec tego, w okresie od dnia 1 września 2020 roku do dnia 31 maja 2022 roku ubezpieczony pobierał nienależnie świadczenie z tytułu emerytury rolniczej w kwocie 20.914,95 złotych. Jako że był on pouczony o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń, a mimo zajścia tych okoliczności pobierał świadczenia wypłacane z KRUS, zobowiązany jest do zwrotu kwoty 12.106,23 złotych za okres od dnia 1 czerwca 2021 roku do dnia 31 maja 2022 roku. Na podstawie art. 139 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy polecił potrącić z pobieranej emerytury kwotę po 417,65 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 września 2022 roku aż

do zaspokojenia kwoty 11.963,23 złotych (12.106,23 złotych po pomniejszeniu o nadpłatę składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 143 złotych). Jednocześnie na podstawie art. 138 ust. 2, 3,4, i 6 ww. ustawy KRUS odstąpił od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 8.808,72 złotych.

Odwołanie od ww. decyzji złożył B. W., zaskarżając ją w całości. W uzasadnieniu odwołania wskazał on, że nigdy nie był właścicielem gospodarstwa rolnego, jego składki na ubezpieczenie społeczne rolników były odprowadzane jako za domownika rolnika, a gospodarstwo rolne żony od dnia (...) roku pozostaje w dzierżawie. Tak więc, od tej chwili ani on, ani jego żona nie pracują w gospodarstwie. Wobec powyższego zaskarżona decyzja jest niezgodna z prawem.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik KRUS wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji. Wyjaśnił, że decyzją z dnia 25 października 2018 roku emerytura rolnicza z KRUS została przyznana odwołującemu w części składkowej i 100% części uzupełniającej z uwagi na prowadzenie gospodarstwa rolnego z małżonkiem, który podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy. Natomiast z chwilą wyłączenia małżonki z ubezpieczenia społecznego rolników, począwszy od dnia 26 września 2020 roku w związku z przyznaniem jej emerytury pracowniczej z ZUS, część uzupełniająca świadczenia powinna zostać zawieszona w 100%. Dlatego też KRUS ustalił nadpłatę części uzupełniającej emerytury w wysokości wskazanej w decyzji za okres od dnia

1 września 2020 roku do dnia 31 maja 2022 roku. Pełnomocnik KRUS wskazał również, że organ rentowy żąda zwrotu świadczenia nienależnie pobranego tylko za okres jednego roku z uwagi na błąd pracownika Placówki Terenowej KRUS w Ż., który niezwłocznie nie przekazał kopii decyzji o wyłączeniu E. W. z ubezpieczeń społecznych w KRUS do Wydziału Świadczeń Oddziału Regionalnego KRUS w B., wypłacającego emeryturę należną ubezpieczonemu. Odnosząc się zaś do argumentacji zaprezentowanej w odwołaniu pełnomocnik KRUS wskazał, że odwołujący nie wykazał za pomocą dokumentów, aby nie prowadził gospodarstwa rolnego i aby gospodarstwo to zostało wydzierżawione w okresie przez niego wskazanym.

W piśmie procesowym z dnia 22 grudnia 2022 roku pełnomocnik odwołującego podtrzymał stanowisko zaprezentowane w treści odwołania oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, albowiem koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2023 roku pełnomocnik odwołującego wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2023 roku w sprawie SK 53/22, a pełnomocnik KRUS pozostawił rozstrzygnięcie sprawy do uznania Sądu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony B. W. urodził się w dniu (...). Od dnia 1 sierpnia 2018 roku jest uprawniony do emerytury rolniczej z KRUS. Decyzją z dnia 25 października 2018 roku świadczenie to zostało mu przyznane w części składkowej i 100% części uzupełniającej z uwagi na prowadzenie gospodarstwa rolnego z małżonkiem, który podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy. W dniu 28 września 2020 roku KRUS wydał decyzję o wyłączeniu z ubezpieczenia społecznego rolników małżonki ubezpieczonego – E. W., począwszy od dnia 26 sierpnia 2020 roku w związku z przyznaniem jej emerytury pracowniczej z ZUS. Decyzją z dnia 25 sierpnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. przyznał E. W. emeryturę powszechną od dnia 1 lipca 2020 roku.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: decyzja ZUS z dnia 25 sierpnia 2020 roku, k. 9 – 10 v. akt; decyzja KRUS z dnia 29 września 2020 roku, k. 11 – 11 v. akt; decyzja ZUS z dnia 26 maja 2022 roku, k. 12 – 12 v. akt/

Ubezpieczony B. W. zamieszkuje w W. wraz z żoną E. W.. Żona ubezpieczonego jest właścicielem gospodarstwa rolnego, które otrzymała w darowiźnie od matki w (...) roku. Początkowo gospodarstwo to miało powierzchnię około 9

ha. Żona ubezpieczonego z czasem sprzedawała grunty wchodzące w skład gospodarstwa z przeznaczeniem na działki budowlane. Obecnie gospodarstwo to ma powierzchnię nieco ponad 3,5 ha fizycznych (mniej niż 2 ha przeliczeniowe). Od 2017 roku E. W. wraz z mężem nie pracują w gospodarstwie z uwagi na stan zdrowia. Początkowo grunty rolne wchodzące w skład gospodarstwa nie były uprawiane. Natomiast żeby ziemia nie leżała ugorem żona ubezpieczonego oddała ww. grunty w dzierżawę sąsiadowi J. B. zamieszkałemu w W.. Pisemną umowę dzierżawy strony zawarły w dniu 25 września 2019 roku na okres pięciu lat. Dotyczyła ona gruntów: 1,5 ha fizycznego na terenie wsi W. oraz dwie działki o powierzchni 1,0 ha i 1,97 ha fizycznych na terenie wsi M.. J. B. obrabiał ziemię i zbierał plony. Dopłaty bezpośrednie w ramach dotacji z Unii Europejskiej pobierała E. W.. Była to forma czynszu dzierżawnego (J. B. nie płacił faktycznie czynszu dzierżawnego w zamian za pobieranie przez E. W. dopłat do gruntu). J. B. ponadto przekazywał w/wym. ziemniaki (4 – 5 worków po 30 kg) oraz worek ziaren. W dniu 22 grudnia 2020 roku J. B. wypowiedział umowę dzierżawy z uwagi na nieporozumienie w sprawie dopłat bezpośrednich. Strony ustaliły, że umowa dzierżawy rozwiąże się po żniwach 2021 roku do dnia 20 sierpnia 2021 roku. W 2020 roku zarówno E. W., jak i J. B. pobrali dopłaty bezpośrednie z UE na te same grunty i E. W. została zobowiązana do zwrotu pobranych dopłat jako nienależnych. Po żniwach 2021 roku E. W. ponownie udostępniła J. B. grunty w dzierżawę. Tym razem umowa dzierżawy była ustna (nie została sporządzona umowa pisemna). Przed J. B. grunty rolne należące do E. W. użytkował P. K.. W gospodarstwie (...) nie hoduje się zwierząt od około 10 – 15 lat, z wyjątkiem kilku kur – 10 – 15 kur – na własne potrzeby (na jajka). W gospodarstwie jest traktor, ale nikt go nie używa. Ubezpieczony B. W. nigdy nie pracował zawodowo poza gospodarstwem. Od kilkudziesięciu lat ma problemy ze zdrowiem. Cierpi na miażdżycę, marskość wątroby, cukrzycę i zespół zależności alkoholowej. Od 2009 roku do czasu przejścia na emeryturę otrzymywał rentę rolniczą (od 2011 roku renta rolnicza została przyznana mu na stałe). Wiosną 2021 roku ubezpieczony przeszedł udar niedokrwienny mózgu i w okresie od dnia 29 kwietnia 2021 roku do dnia 7 maja 2021 roku był hospitalizowany. Wystąpiły u niego powikłania po udarze w postaci afazji (zaburzeń mowy oraz pamięci). Żona ubezpieczonego od wielu lat również choruje na osteoporozę, reumatyzm, przepuklinę, zwyrodnienie stawów. Podobnie jak mąż ma problem alkoholowy. Przed przejściem na emeryturę E. W. nie otrzymywała jednak renty rolniczej z KRUS.

/dowód: zeznania odwołującego B. W., nagranie audio,

k. 59 akt; umowa dzierżawy, k. 61 akt; wypowiedzenie umowy dzierżawy,

k. 62 akt; oświadczenie, k. 80 akt; zeznania świadka E. W., nagranie audio, k. 83 akt; zeznania świadka J. B., nagranie audio, k. 83 akt; zeznania świadka A. W., nagranie audio, k. 83 akt/

Ubezpieczony nie orientował się, z jakich części składa się przyznana mu emerytura z KRUS. Interesowała go wyłącznie ostatecznie ustalona kwota emerytury. Nie zapoznał się z pouczeniami zawartymi w decyzji o przyznaniu emerytury z KRUS.

/dowód: zeznania odwołującego B. W., nagranie audio,

k. 59 akt/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie, w tym w aktach KRUS, których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu, a które nie były kwestionowane przez żadną ze stron pod względem ich autentyczności, jak i prawdziwości zawartych w nich informacji. Podstawę ustalenia stanu faktycznego stanowiły również zeznania przesłuchanych w sprawie świadków w osobach E. W., A. W., J. B. oraz zeznania odwołującego B. W. złożone na okoliczność prowadzenia gospodarstwa rolnego przez odwołującego w latach 2020 – 2022. Zeznania w/wym. osób były korespondowały zarówno ze sobą, jak i z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że spór w niniejszej sprawie powstał w kwestii ustalenia tego, czy odwołujący B. W. ma prawo do części uzupełniającej emerytury rolniczej z KRUS, w tym w okresie od dnia

1 września 2020 roku do dnia 31 maja 2022 roku, czy też nie i w związku z powyższym, czy jest on zobowiązany do zwrotu wypłaconej mu kwoty emerytury w części uzupełniającej za okres od dnia 1 czerwca 2021 roku do dnia 31 maja 2022 roku, czy też nie. Organ rentowy uważał bowiem, że odwołujący w spornym okresie prowadził faktycznie gospodarstwo rolne, a jego żona E. W. została wyłączona z ubezpieczenia społecznego rolników z dniem 26 sierpnia 2020 roku w związku z uzyskaniem emerytury w ZUS, dlatego też od dnia 1 września 2020 roku utracił on prawo do części uzupełniającej emerytury rolniczej. Natomiast odwołujący twierdził przeciwnie, że nigdy nie był właścicielem gospodarstwa rolnego, które należało do jego żony, od wielu lat nie pracuje w gospodarstwie z uwagi na stan zdrowia, a od 2019 roku grunty rolne wchodzące w skład gospodarstwa zostały wydzierżawione.

Rozstrzygając niniejszy spór wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 24 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r., poz. 208) emerytura rolnicza, renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy oraz renta rolnicza szkoleniowa składa się z części składkowej i części uzupełniającej, ustalonych zgodnie z art. 25 i 26. Dla każdej z tych części ustala się wskaźnik wymiaru.

Zgodnie zaś z treścią art. 28 ww. ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 14 czerwca 2022 roku) wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą (ust. 1). Zawieszenie wypłaty dotyczy: 1) części uzupełniającej emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, 2) emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin w części równej 95% emerytury podstawowej - i obejmuje całość lub określony ułamek tej części świadczenia; ilekroć w ust. 3 i 5-7 jest mowa o zawieszeniu wypłaty w całości, w połowie albo w jednej czwartej - rozumie się odpowiednio zawieszenie wypłaty tej części świadczenia, jej połowy albo jednej czwartej (ust. 2). Wypłata ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7 i 9-11 (ust. 3). Uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając: 1) gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej: a) małżonkiem emeryta lub rencisty, b) jego zstępnym lub pasierbem, c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym, d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c; 2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych; 3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia; 4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonych odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka (ust. 4). W przypadku, gdy rencista lub emeryt uprawniony do emerytury z art. 19 ust. 1 prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem podlegającym ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy, wypłata nie ulega zawieszeniu (ust. 11). Powyższe przypadki stanowią wprowadzone przez ustawodawcę domniemania zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej.

Z kolei w myśl art. 52 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1251) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu (ust. 1). Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się: 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania; 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia (ust. 2).

Sąd Okręgowy podziela stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 maja 2004 r., II UZP 5/04 (OSNP 2004/22/389), zgodnie z którym wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który

będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że swoista i nietypowa konstrukcja art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników prowadzi do wniosku, że ustawodawca przewidziane w nim przypadki prowadzenia gospodarstwa rolnego zmarginalizował z punktu widzenia zawieszalności wypłaty świadczeń i uznał, że mimo własności lub posiadania gruntów, działalność rolnicza nie jest prowadzona (por. wyr. z dnia 7 lutego 2002 r., II UKN 49/01, OSNP 2003/22/552). Zastosowana w tym wypadku technika legislacyjna sugeruje przyjęcie, że wyliczenie zawarte ww. przepisie służy wyłącznie ułatwieniom dowodowym. Rolnicy, będący właścicielami gospodarstw wymienionych w art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie muszą wykazywać, że nie prowadzą w nich działalności rolniczej. Ten fakt uznaje sam ustawodawca. Mając na względzie specyfikę postępowania w sprawach ubezpieczeń społecznych oraz fakt, iż w przedmiotowej sprawie pomiędzy ubezpieczonymi a organem ubezpieczeń społecznych powstał spór dotyczący prawa do części uzupełniającej emerytury, a nie zachodzi żaden z przypadków wskazanych w treści art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - Sąd Okręgowy uznał, że przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie winna znaleźć zasada wyrażona w art. 6 k.c., zastosowana odpowiednio w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych. Istnieje bowiem możliwość obalenia wyprowadzonego przez ustawodawcę domniemania prowadzenia działalności rolniczej.

Wobec brzmienia ww. przepisów zasadniczą kwestią było to, czy odwołujący B. W. w okresie od dnia 1 września 2020 roku prowadził gospodarstwo rolne, czy też nie. Kwestią drugorzędną pozostawało zaś nabycie przez jego żonę E. W. prawa do emerytury powszechnej z ZUS, co skutkowało wyłączeniem jej spod ubezpieczenia społecznego w KRUS. Powyższe miałyby bowiem znaczenie jedynie w przypadku ustalenia, że ubezpieczony w spornym okresie prowadził gospodarstwo rolne, co jednak nie miało miejsca. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie – w ocenie Sądu – w sposób niebudzący wątpliwości wykazało, że ubezpieczony B. W. przed kilku laty zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Okoliczność tę potwierdził sam odwołujący w trakcie swych zeznań, jak również przesłuchani w sprawie świadkowie. Ich zeznania były zgodne co do tego, że już od 2017 roku małżonkowie W., mimo że E. W. była właścicielem gospodarstwa rolnego, w tym gruntów rolnych o powierzchni około 3,5 ha, faktycznie nie prowadzili działalności rolniczej. Początkowo grunty rolne leżały ugiorem, a następnie zostały oddane w dzierżawę. W dniu 25 września 2019 roku E. W. podpisała z J. B. umowę dzierżawy, na mocy której oddała mu posiadane grunty w użytkowanie. J. B. uprawiał ziemię, zbierał z niej plony przez kolejne lata. E. W. w ramach czynszu dzierżawnego pobierała dopłaty bezpośrednie z UE, a dodatkowo otrzymywała od J. B. ziemniaki i ziarno zbóż. W ramach gospodarstwa nie zajmowano się hodowlą zwierząt, z wyjątkiem kilku kur na własne potrzeby. Również z uwagi na stan zdrowia ubezpieczonego i jego żony nie sposób więc uznać, aby w spornym okresie którykolwiek z nich prowadził gospodarstwo rolne. Oboje bowiem zmagali się z szeregiem chorób, które uniemożliwiały im wykonywanie bieżących prac w gospodarstwie (w zdecydowanej większości prac fizycznych). Co więcej, odwołujący w okresie od dnia 29 kwietnia 2021 roku do dnia 7 maja 2021 roku był hospitalizowany z uwagi na zawał mózgu (udar niedokrwienny mózgu). Wystąpiły u niego powikłania po udarze w postaci afazji (zaburzeń mowy oraz pamięci), które utrzymują się do chwili obecnej.

Skoro więc odwołujący B. W. w okresie wskazanym w decyzji Prezesa KRUS nie prowadził gospodarstwa rolnego (działalności rolniczej), to tym samym jest on uprawniony do części uzupełniającej emerytury rolniczej w pełnej wysokości. Wbrew stanowisku organu rentowego, nie było podstaw do stwierdzenia nadpłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej za okres wskazany w zaskarżonej decyzji, która to została wypłacona ubezpieczonemu należnie. Wobec tego ubezpieczony nie jest zobowiązany do zwrotu części uzupełniającej emerytury rolniczej wypłaconej mu w okresie od dnia 1 czerwca 2021 roku do dnia 31 maja 2022 roku. Zaskarżona decyzja Prezesa KRUS jest wadliwa i jako taka podlegała weryfikacji poprzez stwierdzenie, że ubezpieczonemu B. W. przysługuje część uzupełniająca emerytury rolniczej, także w okresie od dnia 1 września 2020 roku do dnia 31 maja 2022 roku i nie jest on zobowiązany do zwrotu wypłaconej części uzupełniającej za okres od dnia 1 czerwca 2021 roku do dnia 31 maja 2022 roku.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującemu z urzędu Sąd Okręgowy postanowił na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radców prawnych z urzędu (Dz. U. z 2023 r., poz. 2437), z uwzględnieniem wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 roku w sprawie SK 66/19 oraz z dnia 20 kwietnia 2023 roku w sprawie SK 53/22, a więc w konsekwencji przy uwzględnieniu stawek wynagrodzenia przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1935). Analiza statusu adwokatów i radców prawnych oraz ich roli w postępowaniu, w którym występują jako podmioty powołane i zobowiązane do zastępstwa prawnego, prowadzi do uznania, że różnicowanie ich wynagrodzenia, tj. obniżenie pełnomocnikom z urzędu wynagrodzenia, które otrzymaliby, gdyby występowali w sprawie jako pełnomocnicy z wyboru, nie ma konstytucyjnego uzasadnienia. Wobec tego należne pełnomocnikowi koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującemu z urzędu wynosiły 180 zł (§ 9 ust. 2 ww. rozporządzenia). Niniejsza sprawa była bowiem sprawą o prawo do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego (tj. do części uzupełniającej emerytury rolniczej). O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy, na podstawie cytowanych przepisów, orzekł, jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

Sędzia Karolina Chudzinska